

Abstrakt

Tato disertační práce se zabývá problematikou prostorové navigace nevidomých. Autor v ní teoreticky zpracovává komplexní souhru psychických funkcí, které se v procesu prostorové navigace uplatňují, a to právě v kontextu specifik navigace nevidomých. V empirické části autor představuje experimentální studii v populaci nevidomých (N=44), která se zaměřuje na porozumění efektu fáze zotavení z krátkodobého situačního stresu při učení se novým trasám. Experiment je zasazen do přirozeného prostředí a svým uspořádáním překonává některé metodologické nedostatky studií v dané výzkumné doméně. Výzkumné poznatky svědčí o negativním vlivu epizod krátkodobého zvýšení stresu na vytváření procedurální znalosti aktuálního úseku trasy. K tomuto zhoršení znalosti trasy však nedochází při samotném působení zvýšeného stresu, ale zasahuje až tu část trasy, kdy probíhá zotavení na původní (nikoliv nutně klidovou) hladinu stresu. Význam předložené práce spočívá kromě samotných teoretických závěrů v příspěvku k rozvoji metod v oblasti výzkumu prostorové navigace nevidomých. Výstupy této práce nacházejí uplatnění i v aplikační rovině, a to konkrétně ve vývoji navigačních pomůcek pro nevidomé.

Klíčová slova:

Navigace nevidomých
Asistivní technologie
Přístupnost
Prostorová kognice
Kognitivní strategie
Stres
Fáze zotavení ze stresu
Experiment v reálném prostředí
Metody zjišťování znalostí prostoru